MEMO

Aan: Gemeenten Hart van Brabant
Van: Kleine en middelgrote aanbieders WMO/BW/JW ondersteuning HvB
Datum: 8 september 2021
Betreft: Aanbesteding WMO en Jeugdwet 2022 Hart van Brabant

Inleiding
De gemeenten in de regio Hart van Brabant (Dongen, Gilze en Rijen, Goirle, Heusden, Hilvarenbeek, Oisterwijk, Tilburg, voor Beschermd Wonen aangevuld met Loon op Zand en Waalwijk) kiezen voor een taakgerichte inkoopsystematiek voor de Beschermd Wonen en Begeleiding binnen de WMO. Met taakgerichte inkoop wordt een maatschappelijke ondersteuningstaak neergelegd bij contractpartners voor een vast bedrag (lumpsum). Dit kan een vast bedrag zijn per hulpvrager (functiebekostiging), of een vast bedrag voor de vraag van alle inwoners van de gemeente (capaciteits- of populatiebekostiging). Hiermee beperken de gemeenten hun financiële risico, en wordt de verantwoordelijkheid om efficiënt met de middelen om te gaan neergelegd bij de zorgaanbieder(s).

Achtergrond van deze nieuwe inkoopsystemantiek is:
- De huidige resultaatgerichte systematiek leidt tot (grote) tekorten op de gemeentelijke begrotingen;
- De gemeenten hebben niet goed zicht op de effectiviteit en de efficiency van de ondersteuning die geboden wordt;
- De gemeenten hebben onvoldoende grip op de kwaliteit van de organisaties die de ondersteuning aanbieden.

Binnen de taakgerichte inkoop heeft de regio Hart van Brabant aangegeven te willen kiezen voor één contractpartner voor Beschermd Wonen, en voor vier regionale percelen voor WMO Begeleiding, waarvoor elk ook één contractpartner gezocht wordt.

Een groep van ruim 50 kleine en middelgrote aanbieders (zie de bijlage voor het overzicht van de gesprekspartners) van ondersteuning in het kader van de WMO, Beschermd Wonen en Jeugdhulp zijn met elkaar om de (digitale) tafel gegaan om met elkaar te onderzoeken wat de gevolgen zijn van deze nieuwe inkoopstrategie van de gemeenten in Hart van Brabant en welke vormen van samenwerking mogelijk en zinvol zijn om de inwoners van de regio zo goed mogelijk te blijven ondersteunen.
Als gezamenlijke aanbieders van Jeugdhulp, WMO-begeleiding en Beschermd Wonen maken wij ons ernstige zorgen over de gevolgen van deze vorm van aanbesteding voor de inwoners van de regio die aangewezen zijn op deze ondersteuning. Ook het tempo waarin de

aanbesteding gerealiseerd moet worden en het gebrek aan overleg met de betrokken uitvoerende organisaties baart ons ernstige zorgen.
Deze zorgen richten zich met name op de kwaliteit en beschikbaarheid van de ondersteuning en op de keuzevrijheid van inwoners. Zij hebben straks veel minder vrijheid om de ondersteuning en de ondersteuner te kiezen die het beste past bij hun situatie. Deze keuzevrijheid is erg belangrijk, omdat de ervaring leert dat hulp het beste werkt als er een goede verbinding is met de hulpverlener en er passende zorg geboden wordt. Ook voor zorgaanbieders en hun medewerkers heeft dit nieuwe inkoopbeleid grote gevolgen. Als gezamenlijke aanbieders willen wij vooral in gesprek met ambtelijke en/of bestuurlijke vertegenwoordigers van de regio om een gezamenlijke visie op samenwerking en invulling van de ondersteuning te ontwikkelen, en om te voorkomen dat de aanbesteding leidt tot chaotische situaties.

Wie doet wat in de regio?
In totaal gaat het bij WMO begeleiding om ruim 7500 mensen die ondersteund worden, bij Beschermd Wonen om ruim 1000 personen die begeleiding nodig hebben.
Momenteel is er binnen de regio een zeer breed aanbod van ondersteuning op het gebied van Jeugdwet, WMO en Beschermd Wonen. Door de wijze waarop de gemeenten in de afgelopen jaren de inkoop van dienstverlening heeft georganiseerd was er een grote keuzevrijheid voor inwoners om de eigen hulpverlener te kiezen, en voor aanbieders om ondersteuning aan te bieden. Dit heeft er in de afgelopen jaren toe geleid dat er meer dan 90 aanbieders zijn van ondersteuning die gezamenlijk een heel breed scala van begeleidingsvormen bieden voor inwoners van de regio. Voor Beschermd Wonen gaat het om 28 aanbieders van zeer verschillende vormen van begeleid wonen.
Op basis van een eerste grove inventarisatie is de inschatting dat tussen 30 en 40% van de begeleiding in WMO en Beschermd Wonen geboden wordt door de middelgrote en kleine aanbieders. Vaak gaat het hierbij om specifieke doelgroepen (jeugd, ouderen, verstandelijk beperkten, mensen met psychische problematiek, (ex-)verslaafden etc.) en specifieke problematiek (leerproblemen, gedragsproblemen, dementie etc.) Bij de grotere aanbieders gaat het om 10 tot 15 aanbieders die samen tussen de 60 en 70% van de cliënten bedient, maar ook hierbij gaat het om zeer verschillende vormen van ondersteuning en verschillende doelgroepen.
Kortom, er is een breed aanbod, dat door een groot aantal aanbieders geboden wordt.
Wat deze eerste analyse duidelijk maakt is dat er momenteel niet één aanbieder is die de omvangrijke en gedifferentieerde vraag aan ondersteuning kan beantwoorden. Ook een beperkt aantal samenwerkende grotere aanbieders kunnen niet de kwaliteit en capaciteit bieden die nodig is om de inwoners van de regio op een passende manier te ondersteunen.
Als de gemeente voor alle aanbod van begeleiding en Beschermd Wonen één contractpartner/aanspreekpunt wil hebben zal er dus tussen veel aanbieders samengewerkt moeten worden om dit mogelijk te maken. Om samenwerken effectief te laten zijn, moet er

een gezamenlijke visie en commitment ten aanzien van een plan zijn. Dat kost energie, middelen en tijd.
Ook voor de keuzevrijheid van inwoners voor de passende ondersteuning is het van groot belang dat er een breed aanbod is, dat alleen in de samenwerking tussen de verschillende aanbieders te realiseren is. Voor inwoners van de regio die gebruik maken van de dienstverlening is het dus van groot belang dat deze samenwerking goed georganiseerd wordt. Ook moet er aandacht zijn voor de continuïteit van zorg voor mensen die nu al ondersteuning krijgen. Zij kunnen niet zomaar van de ene op de andere dag ergens anders terecht; en het geeft, indien de gemeente kiest voor het nog kunnen uitdienen van een beschikking, ook onzekerheid en onrust die juist het proces van afschaling/eigen regie geen goed doet.
Aangezien de gemeenten verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de WMO is het voor hen van groot belang dat de samenwerking tussen aanbieders goed georganiseerd wordt en is het mooi als we die opdracht vanuit een dialoog en gezamenlijke visie met de gemeente kunnen ontwikkelen.

Invulling taakgerichte aanbesteding regio Hart van Brabant 2022
Uit de informatie van de gemeenten in de regio komt naar voren dat de gemeenten per perceel één contractpartij willen. Op de vraag óf en zo ja hóe deze partijen samenwerken hebben de gemeenten aangegeven dat dat een zaak van de aanbieders is, en niet van de gemeenten.
Momenteel is er voor gebruikers en aanbieders van WMO-begeleiding nog erg veel onduidelijk. Niet alleen wordt (waarschijnlijk) de keuzevrijheid voor burgers in de toekomst fors beperkt, ook de vraag of mensen bij hun vertrouwde zorgaanbieder kunnen blijven wordt niet beantwoord.
De regio geeft aan vooralsnog niet in gesprek te willen gaan met aanbieders over de hierboven beschreven problematiek. Hierbij wordt als argument gebruikt dat dit overleg niet past binnen het gekozen aanbestedingsregime.

Zoals gezegd is samenwerking tussen de verschillende aanbieders van essentieel belang om voldoende en kwalitatief goede zorg te bieden aan de inwoners van de regio. De gemeenten hebben hierin als opdrachtgever namens deze inwoners een verantwoordelijkheid. Als dit niet goed wordt georganiseerd dreigt de komende jaren een chaos voor de inwoners van de regio, voor organisaties die de uitvoering moeten gaan doen en voor organisaties en medewerkers die niet betrokken worden in de nieuwe inkoopsystematiek.

Visie op ondersteuning, visie op aanbesteden
Basis voor een taakgerichte aanbesteding is dat er een gedeelde heldere visie is op welke ondersteuning voor hulpvragers noodzakelijk en wenselijk is, en hoe die georganiseerd moet worden. De visie op aanbesteden wordt daarvan afgeleid. Momenteel is er nog geen (gedeelde) visie op de ondersteuning die geboden moet worden vanuit de gemeenten

gedeeld of vastgesteld. Wel zijn er al keuzes gemaakt voor een aanbestedingsvariant, waarbij ook nog veel onduidelijk is.
Als aanbieders van ondersteuning willen wij graag meedenken over deze visie. Wij begrijpen en delen de insteek van de gemeenten dat een stelsel dat structureel teveel kosten met zich meebrengt niet houdbaar is, en dat dus de kosten van ondersteuning teruggebracht moeten worden. Meer samenwerken met het voorliggend veld en lokale samenwerking tussen aanbieders kan ertoe bijdragen dat de kosten lager worden en de kwaliteit van ondersteuning op peil blijft.
Dit betekent ook dat de toegang tot ondersteuning op een andere en efficiëntere manier ingericht moet worden.
Ook het bewaken van de kwaliteit van de ondersteuning en de (financiële) integriteit van de organisaties die dit bieden is een thema waarop wij als aanbieders direct betrokkenheid hebben, en waarop we samen met gemeenten op willen trekken.
Om over dergelijke thema's in gesprek te kunnen gaan met elkaar is het nodig dat er een goede analyse is van de problematiek die speelt, zowel financieel als inhoudelijk: om welke ondersteuningsvragen gaat het nu en in de toekomst en wat zijn de financiële kaders waarbinnen een en ander georganiseerd moet worden.

Proces en planning van de taakgerichte aanbesteding
Door de regio is aangegeven dat de aanbestedingsdocumenten in oktober gepubliceerd worden. De inschrijving zou dan voor het einde van het jaar plaats moeten vinden. Daarna wordt in dialoog met de partijen die gecontracteerd zijn de nieuwe manier van werken besproken en uitgewerkt. Dit alles moet ertoe leiden dat per 1 juli 2022 de nieuwe werkwijze ingevoerd moet worden.
Uit de informatiebijeenkomsten die door de regio georganiseerd zijn is vooral duidelijk geworden dat er momenteel nog erg veel onduidelijk is. Op de vragen die gesteld werden was de reactie veelal: 'goede vraag, we gaan dit uitwerken in de aanbestedingsdocumenten'. De regio geeft verder aan dat ervoor gekozen is om niet vooraf met de aanbieders in gesprek te gaan over het formuleren van een duidelijke en gedragen visie op ondersteuning en op de daarvoor nodige samenwerking. Dit moet na de aanbesteding plaatsvinden met de partij die de aanbesteding gewonnen heeft.

Wij zijn als kleine en middelgrote aanbieders van ondersteuning van mening dat de benodigde kwaliteit en capaciteit van ondersteuning alleen maar geboden kan worden door een brede samenwerking van aanbieders. Het organiseren van deze samenwerking vergt tijd en zal samen met de regio moeten gebeuren. Graag willen we hierover met de regio in gesprek. Op dit moment in het proces is er nog de ruimte om hierover met elkaar in gesprek te gaan en te komen tot een gedeelde visie, en een daarbij passende invulling van de aanbesteding. Er is nog geen aanbestedingsdocument gedeeld, het aanbestedingsproces is nog niet gestart.

Wel is er tijd nodig, zowel voor gemeenten als voor aanbieders, om te komen tot een dergelijke gedeelde visie.

Knelpunten bij de taakgerichte aanbesteding WMO en Beschermd Wonen

Met de insteek die nu gekozen is door de regio zien we als zorgaanbieders grote risico's, voor de inwoners van de regio en voor de mensen en organisaties die hierbij betrokken zijn. Concreet gaat het hierbij om de volgende knelpunten:

- Het aanbod van ondersteuning dreigt in capaciteit en in differentiatie van aanbod sterk beperkt te worden, waardoor veel inwoners van de regio niet, of niet meer op maat geholpen kunnen worden.
- Zorgaanbieders zijn nu niet goed voorbereid op de noodzakelijke samenwerking. Het is een grote operatie om dit goed vorm te geven. Ook zijn er geen middelen of tijd beschikbaar om de samenwerking op te zetten. Hierdoor kunnen grote wachtlijsten ontstaan van hulpvragers.
- Er is geen duidelijkheid over wat er gebeurt met mensen die nu ondersteuning krijgen van organisaties die straks wellicht niet gecontracteerd zijn. Moeten zij overstappen naar een andere zorgverlener of niet?
- Voor zorgaanbieders en hun medewerkers is onduidelijk hoe hun toekomst eruit ziet als ze niet betrokken worden in de aanbesteding.
- De administratieve kosten dreigen verder te groeien. Administratieve taken die nu binnen de gemeente plaatsvinden (o. a. de verdeling van en verantwoording over budgetten per cliënt) zullen bij de zorgaanbieders ondergebracht worden. Als de capaciteit cq het budget hiervoor vanuit de gemeente niet overgeheveld wordt naar de zorgaanbieder(s) leidt dit tot kostenverhoging die er weer toe leidt dat er minder budget voor zorg overblijft.
- Voor aanbieders is het niet goed duidelijk aan welke eisen van kwaliteit en (financiële) integriteit voldaan moeten worden bij samenwerking en/of onderaanneming.

Hoe verder?

Als zorgaanbieders begrijpen wij goed dat een structureel financieel tekort voor gemeenten geen houdbare situatie is, en dat daar maatregelen voor nodig zijn. Dat dit ook leidt tot een andere manier van inkopen van ondersteuning kunnen we ook heel goed begrijpen. Wij denken echter dat er een aantal stappen gezet moeten worden om te komen tot een verantwoorde manier van het organiseren van dit proces:

- Er moet een gedeelde visie[1] tussen gemeenten en aanbieders zijn op welke ondersteuning beschikbaar moet zijn en hoe die georganiseerd moet worden. Deze visie ontbreekt momenteel. Hierin willen we als zorgaanbieders graag meedenken.

[1] In het beleidsdocument van de VNG 'Kiezen voor een taakgerichte uitvoeringsvariant' wordt deze visie gezien als basis voor de invoering van taakgerichte inkoop.

- Het is belangrijk dat afstemming plaatsvindt over de organisatie van de samenwerking tussen zorgaanbieders. Hier heeft de gemeente ook een verantwoordelijkheid in om de kwaliteit en capaciteit van de ondersteuning voor de inwoners van de regio te borgen.
- Er moet duidelijkheid geschapen worden over de overgang van de begeleiding van zorgvragers van de huidige resultaatgerichte inkoop en de taakgerichte inkoop in 2022.
- Voor lokale zorgaanbieders en hun medewerkers moet duidelijkheid geschapen worden over hun toekomst.
- De termijn waarop de invoering van het nieuwe stelsel plaats moet vinden is ons inziens te kort. De aanbesteding zou in het najaar van 2021 al afgerond moeten zijn volgens de laatste planning. Om te komen tot een gedeelde visie op ondersteuning en op de organisatie daarvan is tijd nodig. Als de gemeente al in oktober komt met de aanbestedingsdocumenten is er te weinig tijd om te komen tot een goed doordacht stelsel.
- Aanbieders en gemeenten moeten samen een methode ontwikkelen om aanbieders te monitoren op inhoudelijke kwaliteit en financiële integriteit.

Over deze onderwerpen willen we in gesprek met de gemeenten. Als zorgaanbieders hebben we er begrip voor dat het huidige stelsel financieel en inhoudelijk op termijn niet houdbaar is. We willen graag meedenken met gemeenten om te komen tot een kwalitatief goed en betaalbaar stelsel. We geloven in een dialoog gestuurd model waarbij we vanuit visie en onze maatschappelijke verantwoordelijkheid heel graag meedenken in mogelijkheden en scenario's.

We willen als vertegenwoordigers van de kleine en middelgrote aanbieders in gesprek met de verantwoordelijken voor het aanbestedingsproces in de regio, om gezamenlijk richtingen te verkennen om te komen tot het oplossen van de genoemde knelpunten.

Daarnaast denken wij dat het erg verstandig is om voor een dergelijke grote operatie die een groot aantal inwoners van de regio en een groot aantal organisaties en medewerkers treft voldoende tijd te nemen voor visievorming en overleg.

De gezamenlijke kleine en middelgrote aanbieders van ondersteuning op het gebied van Jeugdhulp, WMO begeleiding en Beschermd Wonen.

Organisatie	Contactpersoon	Email
Dagbesteding Langstraat	Lara Wassink	Lara.Wassink@dagbestedinglangstraat.nl
WMO Coöperatie De Meierij	Monique van Eijken	m.vaneijken@tvnzorgt.nl
Stichting Ixzelf	Frank van den Hout	info@stichtingixzelf.nl
LME Begeleiding	Lincy de Brouwer	info@lmebegeleiding.nl
Exodus	Monique Gerrits-Hooijer Roos Wisse	M.Gerrits@exodus.nl r.wisse@exodus.nl
Het Werkt	Hein van den Hurk	hvdhurk@hetwerkt.eu
SZZ	Erik Dracht	Erik@zorgboerenzuid.nl
Stichting Hearts & Letters Rijen	Manou Bach	manoubach@outlook.com
Bouchra Bouzarouata	Bouchra Bouzarouata	bouchra.bmo@gmail.com
VoegT	Hanna Sestig-Broeders	info@voegt.nl
Bureau Revenu	Manda Bellemakers	info@bureau-revenu.nl
De Vlier Praktijk	Joan van Lier	joanvanlier@home.nl
Unique Human	Dave van Kollenburg	Info@UniqueHumanzorg.nl
Activerende Zorgcoach Foliant	Karin Martens-Foliant	info@activerendezorgcoachfoliant.nl
Stichting Swadt	Mascha van Raak	info@swadt.com
Sense Zorg	Carlijn Pennings	Carlijnpennings@sensezorg.nl
Linc naar Zorg	Tsjerk de Groot	tsjerk@lincnaarzorg.nl
Amare Zorg	Linda de Hondt	l.d.hondt@amarezorg.nl>
Convivio Zorg	Elleke Inderfurth	e.inderfurth@convivio-zorg.nl
Stichting Motorcycle Support Nederland	Ruud van Gorp	ruud@motorcyclesupport.nl
Labyrint Zorg & Werk	Astrid Kettenis	akettenis@l-zw.nl

PJ Professionals	Jeroen Buuts	jeroen@pjprofessionals.nl
Coöperatie DichtBijZorg GGZ	Harry Jacobs	jacobs_h@dichtbijzorg.org
Prins Heerlijk	Gief van Schijndel	Gief@prinsheerlijk.nl
Tlc-nursing	Mariska Williams	TLCnursing@hotmail.com
Chanella praktijk voor groei en ontwikkeling	Chanella Maria	info@chanellapraktijk.nl
Regionaal Autisme Centrum	Otto Fransen	otto.fransen@regionaalautismecentrum.nl
Smart Coaching	Addo Welling	addo@smart-coach.nl
Rejoice Drunen	Nicole en Franklin ‘t Zand	rejoice.drunen@gmail.com
Leermakers Autismegroep	Cindy Rooijendijk	c.rooijendijk@leermakers.nl
Jados	Noortje Lodiers	noortje.lodiers@jados.nl
Zorggroep Wonen en Leven	Mark Snoeren	mark@zorggroepwonenenleven.nl
Konnekt Zorg	Joost Theunissen	joost@konnektzorg.nl
Tofwonen	Joost Lugters	joost@tofwonen.net
Stichting De As	Frans van Angeren	fvangeren@stichtingdeas.nl
Jack Jansen Zorg	Jack Jansen	jansendevet@yahoo.com
Actiefzorg	Lia van Galen	L.vanGalen@actiefzorg.nl
Care and coaching Berkelaar	Gerard Berkelaar	careandcoaching@live.nl
Colette Compleet Coaching	Colette van Grinsven	info@ccc013.nl
Philadelphia Werk &Begeleiding	Eva Verbogt	eva.verbogt1@philadelphia.nl
Humanitas DMH	Dave Dirks	Dave.Dirks@humanitas-dmh.nl
Stichting WoMB	Joyce Maas - van Amelsfort	joyce@stichtingwomb.nl
Novafarm - Grip	Iwan van Esch	iwan@novafarm-grip.nl
Asendocare	Lieke van den Elzen	Lieke.vd.Elzen@asendocare.nl

Prospects@Work	Kelly Hermans	kelly.hermans@prospectsatwork.nl
Choose 2 Organize	Suzanne de Kadt	info@choose2organize.nl
De Belvertshoeve	Jos Nouwens	J.Nouwens@belvertshoeve.nl
Jo-Anna Hoeve	Anja van der Pluym	info@jo-annahoeve.nl
Arons Zorg	Marjolein Jaquet	Marjolein.Jaquet@aronszorg.nl
Zorgboerderij Hemelrijksche Hoeve	Johan Martens	zorg@hemelrijkschehoeve.nl
Self Doen Wat Werkt	Bas van der Linden	Bas@selfdoenwatwerkt.nl
Leger des Heils	Monique Netten	monique.netten@legerdesheils.nl
‘t Zonneke	Marie-Louise Bogers	info@aactz.nl
Stichting Raakveld	Zjef Naaijkens	info@raakveld.nl
Jaap in beweging	Jaap Meerhoff	info@jaapinbeweging.nl
Ons Erf	Conny van Gorp	zorg@boerderijonserf.nl
Reinier van Arkel	Henri Reniers	H.Reniers@reiniervanarkel.nl zorgverkoop@reiniervanarkel.nl
Woon in balans	Martijn Vermeulen	martijn@wooninbalans.nl
Helikopter Hulpverlening	Anouk van Dijk	anouk@helikopterhulpverlening.nl
Pompe Coaching	Elleke Pompe	elleke@pompecoaching.nl